

4

Liet.
Apr.
F.N.

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS
MALIENAS APRINĶA KOMITEJA¹

PA - 60.fonds

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

1919. g. marts - 1919. g. jūnijs

Līdz ar Latvijas Sociāldemokrātijas (LSD) pārdēvēšanu par Latvijas Komunistisko partiju (LKP) 1919. g. no 1. līdz 6. martam LKP VI kongresā, LSD Malienas komiteja tika pārdēvēta par LKP Malienas apriņķa komiteju. Apriņķa komiteja, kuru ievēlēja apriņķa konference, vadīja LKP Malienas apriņķa organizācijas darbību.

LKP Malienas apriņķa organizācijas pamatsūniņa bija pulciņš, pulciņi apvienojās rajonos, t.i. rajonu organizācijās, rajoni - apriņķa organizācijā.

Pulciņi veidojās darba vietās, ja tur strādāja ne mazāk kā 3 partijas biedri. Laukos pulciņi veidojās pagastos. Rajonu darbību vadīja rajona biedru sapulce. Kārtējās darbības veikšanai biedru kop-sapulce izvēlēja rajona komiteju.

1919. g. I pusē LKP Malienas apriņķa organizācija bija vislielākā organizācija un tajā ietilpa sekojoši rajoni:²

- Alūksnes (PA-193. fonds)
- Annas
- Adlienas
- Balvu (PA-172. fonds)
- Beļavas
- Cesvaines
- Dzelzavas (PA-175. fonds)
- Domopoles

¹ Par Malienas komitejas darbību līdz 1919. g. martam sk. LSD Malienas komitejas (PA-5. fonds) vēsturisko izziņu.

² LVA, PA-60. f., 1. apr., 1. l., 32.o.p. lp., 38., 57. lp.

5
Liet.
Apr.
F.N

- Druvienas
- Golgovskas (PA-176. fonds)
- Jaungulbenes
- Kalnciema (PA-177. fonds)
- Kokorevas
- Kraukļu
- Lejasciema (Lejas)
- Litenes
- Lizuma (Velēnas)
- Lubānas (PA-180. fonds)
- Meirānu (PA-179. fonds)
- Mārupes (PA-194. fonds)
- Ramkas
- Stāmerienas (PA-178. fonds)
- Tīrzas
- Vecgulbenes (PA-173. fonds)
- Zeltiņu

1919. g. 4. maijā Alūksnes, Annas, Kalnciema, Mārupes un Zeltiņu rajoni tika pievienoti jaunizvēlētajai LKP Alūksnes apriņķa organizācijai.³ 1919. g. aprīlī Domopoles rajons tika pievienots

jaunizvēlētajai LKP Viļānu apriņķa organizācijai, Kokorevas rajons - ZKP Rēzeknes apriņķa (pēc tam 1919. g. maijā - ZKP Zudzas apriņķa) organizācijai.⁴

Pie Malienas apriņķa komitejas darbojās propagandistu kolēģija.

1919. g. maijā latviešu un vācu karaspēki pārgāja uzbrukumā, ieņēma Rīgu un drīz Padomju Latvijas armija atstāja Vidzemi.

Tāpēc LKP Malienas apriņķa komiteja savā sēdē 1919. g. 13. jūnijā nolēma komiteju likvidēt.⁵

³ LVA, PA-63. f., 1. apr., 1. l., 1. lp.
⁴ Turpat, PA-72. f., 1. apr., 1 l., 1. lp; PA-597. f., 1. apr., 1. l., 70. ap. ep un PA-714. f., 1. apr., 2. l., 5. ap. ep.
⁵ LVA, PA-60. f., 1. apr., 1 l., 67. lp.

Latvijas Valsts arhīva (LVA) Sociālpolitisko dokumentu nodaļā ir sekojošie LKP Malienas apriņķa organizācijas rajonu komiteju fondi:

PA-172. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Balvu rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Balvu rajons ar komiteju priekšgalā tika nodibināts 1917. g. septembrī un apstiprināts 1917. g. 8. oktobrī⁵. Pēc vācu okupācijas 1918. g. februārī darbojās pagrīdē. LSD Vidzemes ^{KDP} organizācijas sastāvā, 1918. g. 15. decembrī - legalizējās⁷. No 1919. g. 25. februāra LSD (ar 1919. g. 1. martu LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919. g. maijā pārtrauca savu darbību.

PA-173. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Vecgulbenes rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Vecgulbenes rajons ar komiteju priekšgalā tika apstiprināts 1917. g. 8. oktobrī⁸. No 1918. g. februāra ^{sākoties} vācu okupācijai darbojās pagrīdē LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā. 1918. g. decembrī - legalizējās⁹. No 1919. g. 23. februāra - LSD (ar 1919. g. 1. martu - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā.

Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919. g. maijā pārtrauca savu darbību.

PA-175. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Dzelzavas rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Dzelzavas rajons ar komiteju

⁵ LVA, PA-60. f., 1. apr., 1. l., 67. lp.

⁶ Turpat, PA-5. f., 2. apr., 1^a. l., 50., 51. lp.

⁷ Turpat, PA-172. f., 1. apr., 1. l., 7. lp.

⁸ LVA, PA-5. f., 2. apr., 1^a. l., 51. lp.

⁹ Turpat. PA-60. f., 1. apr., 1. l., 2., 3. lp.

priekšgalā tika nodibināts 1917. g. aprīlī.¹⁰ No 1918. g. februāra sākoties vācu okupācijai pārtrauca darbību un tās atjaunoja 1919. g. 1. janvārī.¹¹ No 1919. g. 25. februāra darbojās LSD (No 1919. g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919. g. maijā pārtrauca savu darbību.

PA-176. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Golgovskas rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Golgovskas rajons ar komiteju priekšgalā tika nodibināts 1917. g. maijā.¹² No 1918. g. februāra sākoties vācu okupācijai darbojās pagrīdē LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā. 1918. g. decembrī legalizējās kā Golgovskas-Adlienas rajons.¹³

1919. g. 2. janvārī Golgovskas rajona organizācija atdalījās kā pastāvīgā rajonā.¹⁴ No 1919. g. 25. februāra darbojās LSD (No 1919. g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919. g. maijā pārtrauca savu darbību.

PA-178. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Stāmerienas rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Stāmerienas rajons ar komiteju priekšgalā tika nodibināts 1917. g. maijā.¹⁵ No 1918. g. februāra sākoties vācu okupācijai darbojās pagrīdē LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā. 1918. g. 20. decembrī legalizējās.¹⁶ No 1919. g. 25. februāra darbojās LSD (no 1919. g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā.

¹⁰ Latvijas Komunistiskā partija Oktobra revolūcijā 1917. g. Dokumenti un materiāli. - Rīga, 1957., 51.-52. lp.

¹¹ LVA, PA-173. f., 1. apr., 1. l., 3. lp.

¹² LVA, PA-5. f., 2. apr., 1^a. l., 1. lp.

¹³ Turpat, PA-60. f., 1. apr., 1. l., 2. lp.

¹⁴ Turpat, PA-176. f., 1. apr., 1. l., 3. lp.

¹⁵ Turpat, PA-5. f., 2. apr., 1^a. l., 1. lp.

¹⁶ Turpat, PA-178. f., 1. apr., 2. l., 2. o.p. lp.

Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919. g. maijā pārtrauca savu darbību.

PA-179. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Meirānu rajona komiteja.

1919. g. 4. janvārī tika nodibināts LSD Malienas organizācijas Meirānu rajons¹⁷ ar komiteju priekšgalā. No 1919. g. 25. februāra darbojās LSD (no 1919. g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919. g. 12. jūnijā komiteja noturēja pēdējo sēdi¹⁸ un pārtrauca savu darbību.

PA-180. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Lubānas rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Lubānas rajons ar komiteju priekšgalā tika nodibināts 1917. g. aprīlī.¹⁹ No 1918. g. februāra sākoties vācu okupācijai darbojās pagrīdē LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā. 1918. g. decembrī - legalizējās.²⁰ Ar 1919. g. 25. februāri darbojās LSD (no 1919. g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919. g. 15. jūnijā²¹ komiteja noturēja pēdējo sēdi un pārtrauca savu darbību.

PA-181. fonds - LSD Malienas organizācijas Mārupes-Liepņas (Lipņas) rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Mārupes-Liepņas rajons ar komiteju priekšgalā tika nodibināts 1917. g. maijā²² un 1918. g. 5. janvārī,

¹⁷ LVA, PA-179. f., 1. apr., 1. l., 3. lp.

¹⁸ Turpat, 26. o.p. lp.

¹⁹ LKP Oktobra revolūcija 1917. g. Dokumenti un materiāli.

51.-52. lp.

²⁰ LVA, PA-180. f., 1. apr., 1. l., 2. lp.

²¹ Turpat, 64. lp.

²² LVA, PA-5. f., 2. apr., 1^a. l., 1. lp.

līdz ar sadalīšanu tika noorganizēti divi rajoni - Mārupes un Liepnes²³ (Tālāk sk. LKP Alūksnes apriņķa organizācijas Mārupes rajona komitejas (PA-194. fonds) vēsturisko izziņu).

PA-182. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Litenes rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Litenes rajons ar komiteju priekšgalā tika nodibināts 1917. g. aprīlī.²⁴ No 1918. g. februāra sākoties vācu okupācijai darbojās pagrīdē LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā. 1918. g. decembrī legalizējās.²⁵ No 1919. g. 25. februāra darbojās LSD (no 1919. g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā. Pēc Padomju armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919. g. jūnijā²⁶ komiteja pārtrauca savu darbību.

PA-183. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Jaungulbenes rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Jaungulbenes rajons ar komiteju priekšgalā tika nodibināts 1917. g. aprīlī.²⁷ No 1918. g. februāra sākoties vācu okupācijai darbojās pagrīdē LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā. 1918. g. 8. decembrī legalizējās²⁸. No 1919. g. 25. februāra - LSD (no 1919. g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919. g. jūnijā²⁹ pārtrauca savu darbību.

23 LVA, PA-5. f., 2. apr., 1a. l., 83. lp.

24 LKP Oktobra revolūcijā 1917. g. Dokumenti un materiāli. 51.-52. lp.

25 LVA, PA-60. f., 1. apr., 1. l., 3. lp.

26 Turpat, PA-182. f., 1. apr., 1. l., 10. lp.

27 LKP Oktobra revolūcija 1917. g. Dokumenti un materiāli. 51.-52. lp.

28 LVA, PA-183. f., 1. apr., 1. l., 3. lp.

29 Turpat, 47. o.p. lp.

LIETAS Nr. APLIECINĀJUMA LAPA

PA-184. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Tīrzas rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Tīrzas rajons ar komiteju priekšgalā tika nodibināts 1917. g. maijā³⁰. No 1918. g. februāra sākoties vācu okupācijai darbojās pagrīdē un pēc tam pārtrauca savu darbību. Tad atkal atjaunoja darbību 1918. g. decembrī³¹. No 1919. g. 25. februāra darbojās LSD (no 1919. g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919. g. jūnijā³² pārtrauca savu darbību.

PA-628. fonds - LKP Malienas apriņķa organizācijas Lizuma rajona komiteja.

LSD Malienas organizācijas Lizuma rajons ar komiteju priekšgalā tika nodibināts 1918. g. februārī³³. No 1918. g. februāra sākoties vācu okupācijai darbojās pagrīdē LSD Vidzemes koporganizācijas sastāvā. 1918. g. decembrī legalizējās kā Velēnas (Velēnas-Lizuma) rajons³⁴. No 1919. g. 25. februāra darbojās LSD (no 1919. g. 1. marta - LKP) Malienas apriņķa organizācijas sastāvā. No 1919. g. aprīļa beigām tika pārdēvēts par Lizuma rajonu³⁵. Pēc Padomju Latvijas armijas atpāpšanās no Vidzemes 1919. g. maijā pārtrauca savu darbību.

- ³⁰ LVA, PA-5. f., 2. apr., 1^a. l., 1. lp.
- ³¹ Turpat, PA-60. f., 1. apr., 1. l., 3. lp.
- ³² Turpat, PA-184. f., 1. apr., 1. l., 19. lp.
- ³³ Turpat, PA-5. f., 2. apr., 1^a. l., 102. lp.
- ³⁴ Turpat, PA-60. f., 1. apr., 1. l., 3. lp.
- ³⁵ Turpat, PA-628. f., 1. apr., 2. l., 3. o.p. lp.

Galvenā fondu glabātāja nodaļas I kat. arhiviste

Jh
06.09.93

T. Jaikovļeva

Lieta Nr.
Apr.
E.N.

apas